

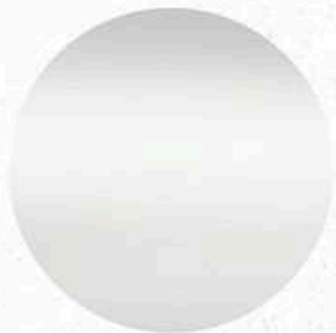

DO VNITROZEMÍ

Vladimíra Valová

Host

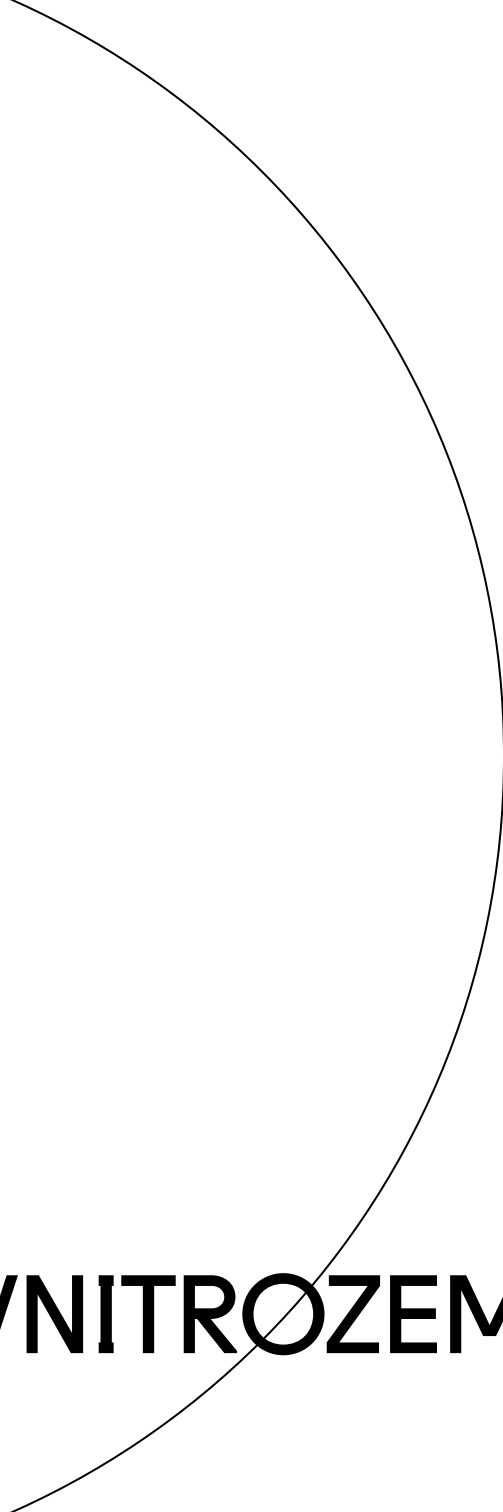

VLADIMÍRA VALOVÁ

DO VNITROZEMÍ

**VLADIMÍRA
VALOVÁ**

Brno 2017

DO VNITROZEMÍ

Kniha byla vydána za finančního přispění
Nadace Český literární fond

© Vladimíra Valová, 2017

Cover art © Lucie Zajíčková;

Shutterstock.com: kzww a sociologas

Illustrations © Lucie Zajíčková

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2017 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-290-9 (PDF)

ISBN 978-80-7577-291-6 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-292-3 (MobiPocket)

NA BŘEHU JEZERA
STOJÍ BÍLÝ VLK
A PIJE MOJI SMRT.

Vladimír Václavek

DUŠE

Půda čpí tak, že venčící se psi zůstávají mimo sebe. Vzdálené ohně a tlející zem požírají zbytky a pracují na obrodě. Letošní listopad jako by vykradl vůně několika listopadů příštích. Je čas navštívit mrtvé.

Eleniny kroky rozrážejí ticho a tmou. I když se to patří, ona na starý hřbitov nemíří. Nechce se v úzkých uličkách vyhýbat rodinným hloučkům a ztišeným hlasem se omlouvat, že překáží.

Shání jen večeri a láhev vína. Jan má lékařskou službu na chirurgické pohotovosti, ale přijít by měl. Jestli ho neurve jiná sestra, a Elen doufá, že se to zatím podařilo jen jí, nemuselo by tentokrát zůstat u několika ukradených hodin týdně. Brzy jí bude třicet, tak proč už nezakotvit.

Teď ale hledá nově otevřený koloniál a v počínajícím bloudění ji vyruší dusot dětských nohou.

„Ta kabelka je tak malá, že se do ní nic nevejde!“ vykřikne v běhu kluk, na nic nečeká a pádí dál, až se ztrácí v mlžných zkratkách.

Měl pravdu, do té se nevejde ani nejskromnější večere, nějakou tašku jí snad prodají. Kde ten krám sakra je?

V místě, kde ho čekala, našla bazar s oblečením. Chodí, začíná se vztekat a z kabelky vytáhne krabičku cigaret. Marně ale hledá zapalovač. Vysype klíče, peněženku a telefon, oheň nemá.

„Sakra!“ kopne do toho nejbližšího, což jsou plechová vrata, za kterými čekají dva hlasití, nepochybně mohutní psi.

Svým běsněním Elen vyděsili, instinktivně se rozběhla, ale brzy se zadýchává. Večerka pořád nikde a poblíž není ani hospoda, ve které by si koupila alespoň krabičku zápalek. Cigareta jí však chybí pořád víc a dochází jí, že hřbitov je jen o dvě ulice dál. A jestli si v tuhle chvíli někde připálí, tak jedině na některém z hrobů. Jsou Dušičky.

Vstupní branou prochází bez pohnutí. Když však vejde, překvapí ji, kolik tlumených hlasů i přes pozdní hodinu slyší. Zvedne oči a záplava červených a žlutých světel ji oslní. Je to vznešené a krásné, jenže Elen potřebuje cigaretu. Vytipuje si rohový náhrobek s dvěma plamínky v červených plastových obalech. Dřepne si, přečte jména zemřelých manželů Josefa a Julie — snad spolu byli šťastní — a bere do ruky kalíšek. Spálí si prsty, podrážděným šepotem nadává a konečně si zapálí. Na chvíli zavře oči, nadechne se, vzpomene si na dětskou hru, párkrát v dřepu pitomě poskočí, málem spadne, zase najde rovnováhu, otevře oči a zjišťuje, že fouká kouř přímo do tváře Krista. A dojde jí, že při té hře šlo o zajíčka, jamku a samotu a skákalo se s očima otevřenýma. Zajíčka na samotu, ano, ale teď je tady Kristus zvěčněný v kameni.

Co s ním? Potřebovala jsem jen oheň, vysvětluje Elen jemu, sobě i mrtvému páru. Nebudu tady postávat a pře-

mýšlet o Bohu, lásce a smrti, to po mně teď nemůžete chtít. Díky za ten plamen, ale už zas půjdu. Stavím se jindy, Josefe, Julie a Kriste, až se to nebude tak nabízet, až zmizí sváteční, mystická a taky pomíjivá atmosféra a obaly od kalíšků se budou válet vedle támhletoho kontejneru. Přijdu, až bude slejvák a nebude tu ani noha, až to nebude povinné, přijdu za vámi třemi a oheň vám vrátím. Slibuju. Teď musím najít ten krám.

Odchází a je jí dobře. Díky cigaretě a slibu, který dala a na který snad nezapomene a možná ho i dodrží. Má pocit, že ti tři jsou její spiklenci; připálili jí.

Asi padesát metrů od zadní hřbitovní brány konečně narazí na večerku. Nade dveřmi visí bílo-zelený reklamní štít Moje potraviny a mladý krásný Vietnamec za pokladnou zrovna sleduje YouTube. Pozdraví, usmívá se a po očku sleduje Elen a několik dalších nakupujících. Za pár týdnů provozu už dobře zná složení večerních zákazníků: partičky ztracených pubertáků s muzikou v telefonech, opilci, vydědenci všeho druhu a tu a tam někdo, kdo sice patří do jiného prostoru, potřebuje ale cigarety, chybějící ingredienci do teplé večere nebo sladkost, kterou je dobré si udobřit děti a nenápadně, možná nevědomky si je naklonit na svou stranu.

Elen si po chvíli uvědomí, že prodavač si zpívá. Společně se Céline Dion prožívá lásku, tragicky a dojemně, přitom ale monitoruje dění. Ona zatím najde, co potřebuje, víno ve vkusné láhvi, čerstvě prošlý sýr a tři rohlíky. U pokladny nesmí zapomenout na zapalovač a igelitovou tašku. Sortiment zhodnotí jako vyhovující; baví ji místo, kde koupí pastičky na myši i předražené slané mandle. Pomalu se řadí do fronty, před ní jsou dva zákazníci, za

ni si stoupl třetí. Ten, který má platit, ještě něco nesrozumitelně vyžaduje.

„Unce?“ opakuje prodavač trpělivě.

„Ssss... slunce,“ snaží se muž, ale alkohol mu to kazí a zní to, jako když šustí hedvábný papír.

„Nerozumím vám, pane... chcete sumce?“ ptá se prodavač čistou češtinou.

„Slunce!“ napoví Elen hlasitě a ve stejný okamžik jako zákazník za jejími zády. Podívají se na sebe.

„Á!“ zasměje se prodavač a podá litr nejlevnějšího vína v plastu.

„Když sou ty... duše. Šičky. Ty dušičky. Slunce mussí bejt!“ vysvětluje platící. S prodavačem se omlouvají jeden druhému, děkují si a div se neobejmou.

Elen všechno vnímá jen okrajově. Cítí teplo, které sálá z mladého muže stojícího za ní. Když se k němu otočila, ucítila lehký rumový odér, ale nebylo to nepříjemné. Odkud ho zná? Možná ho ošetřovala, když ho policisté přivezli zmláceného a zpitého na pohotovost; tyhle typy se tam jinak nedostávají. Ale ne, už ví, pár měsíců ho venku potkává, líbí se jí jeho chůze, klidná a rozvázná, kroky mladého flákače. Nejspíš přespává venku nebo někde na ubytovně, ale kdoví. Krátký pohled stačil, aby si všimla, že má vypité, jasně modré oči a kdysi nevinný úsměv, který je jeho falešnou zbraní.

Teď už ale Elen platí, nezapomíná na nic a je ráda, že vypadne na chladný vzduch. Venku se zhluboka nadechne, zapne kabát a už skoro odchází, když za sebou uslyší hlas.

„Promiňte, nezlobte se, nemoh bych si od vás zavolat? Já nemám kredit a je to důležitý,“ říká jí ten muž.

„V obchodě vám ho nabijí.“

„Prachy došly,“ usměje se přesně tak, jak Elen očekává. Nezmůže se ale na nic, telefon mu podává a přitom se zadívá na jeho nezdravě oteklé prsty.

„Díky! Zaplatím vám pak panáka, na to snad nějaký mergle ještě najdu,“ usmívá se ještě kouzelněji a Elen se rychle podívá na hodinky. Brzy u ní zazvoní Jan, už nemá moc času.

Muž se do telefonu tlumeným hlasem vmlouvá, omlouvá a náhle hovor ukončí.

„Jste hodná, díky. A teď ten panák. Nesednem si hned tady vedle? Nejspíš jo, tohle je dušičková sibérie. Jdeme,“ oznámí Elen, chytne ji za loket, ona jde a je to, jako by vyrazila po sjezdovce dolů. Jen doufá, že to, co ještě nemůže rozeznat, není betonový kvádr, který ji při nárazu v lepším případě přizabije, ale čistá hromada sněhu, na jejíž vrchol zlehka dojde.

V lokále to vypadá jako ve hře na domácí útulno. Elektrický krb je vypnutý a sušené květiny prostě uschlé. Elenina společníka tady zjevně dobře znají a nejsou moc nadšení, že ho vidí.

„Dva panáky — chcete vodku? Rum? Tak vodku a mně rum, velký, jistě,“ objednává hned ve dveřích a vede Elen k malému stolku u topení. Vede ji, to je ono. Jde pár kroků za ním, sleduje jeho chůzi a poslušně si sedá. Svléká si bundu a rozhlíží se kolem, na tváři cítí jeho oči. Barman je rychlý.

„Já jsem Cyril,“ představuje se průvodce, když si ťukají.

„Fakt?“ vypadne z Elen a hned se omlouvá: „Promiňte, teda promiň, asi si tykáme. Já jen, že je to takový netytický jméno.“

„Jasně. A aby to bylo celý, tak brácha je Metoděj.“

„To ne.“

„Jo.“

„Rodiče jsou vtipní.“

„Nejsou.“

„Ztratili smysl pro humor?“

„Nejsou.“

Dívají se na sebe a v Cyrilovi vzápětí mizí celý rum. Elen vypije vodku nadvakrát, na nic se neptá a oběma rovnou objednáva další pití. Má pocit, že se ocitla v příběhu otevřených konců, neznámých tónů a obrazů, jen do něj skočit. Ona tohle přitom nedělá, nechodí s cizími muži po barech. Tohle není ona. Jenže právě teď slyší, jak se jí ďábel někde v zátylku směje.

„Brzy budu muset jít, promiň,“ omlouvá se, i když to není nutné.

„Hmm. A ty jsi...?“

„Co?“

„Jak se jmenuješ?“

„Aha... Elen. Elen.“

„Ten telefonát...“

„...to je tvoje věc.“

Dál oba mlčí. Elen chápe, že s tímhle člověkem není třeba vést dlouhé seznamovací řeči. Vypadá, jako by ve svém těle prožil už několik životů. Kolem blafujících očí má vrásky, nos několikrát zlomený a třesoucí se, oteklé prsty. Ale je zvláště klidný, zvyklý bez dlouhého rozmyšlení říct „Jdeme“. Fascinuje Elen jako umělecké dílo v muzeu, jako starý strom v poli. A hřeje, i přes stůl ji pořád hřeje.

Do reality ji vrací hluk od vedlejšího stolu, kde zřejmě sedávají stálí hosté.

„Nemá smysl jim odmalička lhát!“

„Ale připravíš je vo velký kouzlo, vole! Dyť je to krásný, když ještě něčemu věřej.“

„Jo? A co ty, když jsi byl malej? Fotr ti pouštěl leda Zápotockýho s tím jeho vánočním proslovem vo hvězdě, ne? Říkej si vnučatům, co chceš, ale já těm svejm vo žádným Ježíškovi lhát nebudu!“

„Mýho fotra si do huby neber, to teda bacha! A teď se du vychcat!“

Břichatý padesátník bouchl do stolu a nejistě odešel. Cyril položil svou ruku, své oteklé prsty na Elenino koleno. Neuhnula, nic neřekla, i když to bylo tak nečekané, neurvalé a příliš brzy. U vedlejšího stolu někdo hlasitě volá po další rundě.

„Kdo to objednal?“ zeptal se štamgast, když se vrátil.

„Ježíšek, pičo!“

Stůl heká smíchy, Elen s Cyrilem se smějí taky a dávají si třetí sklenku, tentokrát malou. Eleniným tělem proudí teplo z jeho dlaně a vodky, víc ani nechce.

Na dvou obrazovkách běží sportovní přenosy, které ale skoro nikdo nesleduje. Cyril odchází za barmanem, něco s ním domlouvá, a když se vrátí, nesedne si už naproti Elen, ale vedle ní. Musí se natočit, aby se zas mohla dívat do těch vypitých očí. Za chvíli cítí jeho ruku na stehně. I přes tu drzost zůstává lehká, opatrná.

„Objednal jsem ještě dva malý. Je všechno v pohodě?“

„Jistě,“ odpovídá Elen a pořád se zlehka nechává vést. Pozoruje, vnímá, nijak nezasahuje. On se rozpovídal, ale i když sedí vedle sebe, skoro mu nerozumí. Mluví tiše, spíš sám k sobě. Elen sleduje hru jeho očí a úsměvu, vnímá protivnou sebelítost, obviňování a polopravdy. Raději ho rychle zastaví a upozorní na skutečnost, že mají téměř

stejnou barvu vlasů. Elen chytne do ruky svůj kaštanový cop, přiloží jej k Cyrilově hlavě a pak se jen smějí, protože vážně nevidí žádný rozdíl.

Elen zhltne další malou vodku a vzpomene si na návštěvu hřbitova. Vadilo jí to velké množství červených světel, ano. Z dětství nosí v hlavě obraz zlatavého lánu, který vytvářely žlutě svítící kalíšky v hnědých, bakelitových obalech. Když teď zavře oči, stojí u kuchyňského okna starého bytu, kde je zhasnuto a odkud je pohled na vzdálené rozsvícené hroby krásný. Cyril ji hladí po vlasech a ona v tu chvíli neví, jestli vzpomíná jen v duchu, nebo vypráví. I v tom starém bytě byl Kristus. Jen si není jistá, zda na obrázku, nebo schovaný v malém kříži na zdi, ale byl tam.

Jenže proč tolik červené? To je teď na krchově móda? Oba se smějí, takže ano, mluví nahlas. Aniž by to zvažovala, zajede Cyrilovi rukou pod svetr a hladí mu holá záda. Jsou hřejivá, pro ženskou ruku dokonalá a důvěrně známá, i když se jich dotýká poprvé. A vidí před sebou jména Josefa a Julie vytesaná do kamene, kamenem spojená.

Číšník přichází a odchází, hospoda hučí a Elen se cítí jak ve snu, ze kterého je třeba vyskočit, cukr káva tři dva teď. Bum.

„Nejlepší je to, co se nestane,“ mumlá Cyrilovi do ucha. Špatně vyslovuje, stejně jako ten muž ve večerce, a neví přesně, kolik toho vlastně vypila. Dívá se na mobil, nachází několik zmeškaných hovorů od Jana a překvapí ji, že je tak pozdě.

Opatrně se obléká, na stole nechává všechny své peníze, na židli večeri a víno a odchází. Neloučí se, zase se potkají.

Před lokálem si zapíná kabát a myslí na Jana. Má mu zavolat? Ale nedokáže si vybavit jeho tvář ani dotek; jeho záda nejsou taková, ani ruce. Nechce, aby jejich jména zůstala v kameni navěky vedle sebe.

Na chodníku málem uklouzne a uvědomí si, že se muse-
lo silně ochladit. Dlažba se leskne a Elen zaslechne něco
zvláštního, co neustává. Vzápětí pochopí, že na ledovou
zem dopadají tisíce namrzlých kapek a vytvářejí ostrý, při-
tom jemně zvonivý zvuk, jaký dosud neslyšela. Takhle by
to nejspíš znělo, kdyby se z nebe sypaly perly. A jí se líbí
být součástí ledového představení, je šťastná, že se Cyri-
lem nechala vést, protože jinak by se nejspíš s Janem díva-
la za zavřenými okny na film a o tohle by přišla.

Zavírá oči a vidí starý strom v poli, jehož listí šustí,
i když ona je zrovna neslyší. Vidí srnky běžící kolem, Kris-
ta v kameni, Julii a Josefa a mraky ženoucí se po nebi.
Krása se děje, neustává a ona je její součástí. Může být.

DO VNITROZEMÍ

Já? Zajímavé to začalo být ve chvíli, kdy si matka našla milence a opustila otce i mě. Po několika měsících se vrátila, ale já jsem jí nikdy nevěřila, že se jí tak stýskalo a nemohla beze mě být. Poznala jsem lež, i když jsem ještě nevěděla, jaká je pravda.

Díky otcovým poznámkám jsem se dovtípila, že ztratila svou hříšnou lásku, skandální milenecký vztah, a nezbylo jí než se vrátit. Zůstal jí strnulý, bledý obličej, který si už nikdy nenalíčila.

Od chvíle, kdy zazvonila u dveří a otec ji beze slova nechal znovu vejít, mohla matka objímat jen mě. Bylo mi jedenáct let a její žal jsem v těch chvílích cítila tak silně, že jsem její těsnou blízkost nemohla snést. Chvíli jsme spolu zápasily, mou tvář posévala tvrdými polibky, ale nakonec to vzdala. Uvolnila sevření své náruče a já jsem utekla. Obvykle následoval pláč můj i její. Naše vzlyky, i když se nesly z různých pokojů, se nakonec spojily a oknem vylétly ven, přes zahradu porostlou vřesem a chráněnou rezivějícím plotem.

S otcem se v domě mýjeli. Díky spolehlivému instinktu dostávali zprávu o tom, kde se ten druhý nachází. V lepších časech jej vítali, teď jim však hlásil, jakému místu se vyhnout. Kroužili kolem sebe jak v propracované taneční choreografii, již nahrávala členitost a rozlehlost našeho domu.

Matčin návrat jsem přesto vnímala jako přirozený. Byli jsme přece rodina a rodiče se navíc nerozvedli. Nevím, kde jsem nacházela tu jistotu, ale věděla jsem, že zase přijde. Na rozdíl od otce jsem zůstávala klidná, i když byla pryč měsíce.

Až po letech, když už jsem studovala a obě jsme byly dospělé, mi pověděla, že ji vzal zpět pod jedinou podmínkou. Musela mu slíbit, že s ním bude trávit hodinu týdně v naprostém tichu. A neměl na mysli to běžné, každodenní mlčení, které mezi nimi bylo téměř stále a před kterým se mohli schovat do jiné místnosti nebo je zamaskovat tím, že si začali povídat se mnou. Bývala to sobotní podvečerní hodina, víkendový čas, který jsem já pravidelně trávila u prarodičů.

„Nic nás nesmělo vyrušit, on dokonce vyvěsil telefon. Bylo to prosté a šílené,“ vzpomínala matka nad hrnkem čaje.

Sedávali v křeslech u kávového stolku a k tichu pokojě přidali i to své. Matka brzy pochopila, že smysl takového trestu spočívá v jeho nepřetržitosti. Kdyby na ni otec křičel, kdyby její zradu vyvolávali v hádkách jako ducha zemřelého, mohli by naši rodinu a dům od té kletby očistit, zbavit ji síly. Nakonec by matce odpustil, zase by ji objal. On ji ale potřeboval trestat neomezeně dlouho. Mlčením v ní udržoval pocit viny a doma dusné napětí.

Ticho úlisně prorůstalo do našeho života, bujelo skrz všední dny i sváteční obědy. Matka cítila, že selhala jako rodič i jako partnerka, nebyla už ani tou skandální milenkou. Párkrát si vyjela na kole, zkoušela jógu a jednou se pokusila vyrobit domácí marmeládu, což skončilo katastrofou. Během sobotních hodin ticha pochopila, že to všechno jsou jen dětinské pokusy o vyplnění prázdnoty. A ta ji pohlcovala. Pozorovala jsem její stále vyčerpanější tvář, rty, které přišly o svou barvu. Vytrácela se.

Domů si nosila další a další láhve vína, s pitím zvládala své trestné hodiny lépe. A nejen je. Přestože matka je o tom přesvědčená, já nechci věřit, že i s tím otec počítal. Že naplánoval její závislost.

„Věděl, že jsem se vždycky ráda napila. Ať už někde na večírku, nebo když přišly starosti a byla jsem nervózní. K pití mě to přirozeně táhlo. Musel vědět, jak to skončí,“ tvrdila i po letech. Nikdy jsem nenašla odvalu se ho zeptat.

Já jsem její stále častější popíjení vnímala skrz netypicky červené tváře a jakousi zpomalenou rychlost v pohybech. Nepřirozenost. Více si v těch chvílích se mnou povídala, což jsem vítala. Lekalo mě ale rychlé přelévání nálady, od uvolněnosti a štěstí do naprostého propadu.

Odcizení rodičů mě pochopitelně trápilo. Chtěla jsem je vyléčit. Jeden zimní víkend jsem zjistila, že tuhle moc mám. Už od sobotního rána mi nebylo dobře; bolelo mě v krku a odpoledne jsem ulehla s vysokými horečkami. Zapomněli na svou hru a starost o mě je spojila. Postávali nad postelí, sledovali teploměr a společně zvažovali, zda jet do nemocnice, nebo zda léčbu zvládnou pomocí domácí lékárny. Zase jsme byli rodina, tady a teď, ne jenom ve vzpomínkách či představách. Byla jsem šťastná

i přes tu horečku a nesnesitelnou bolest hlavy, protože jsem pochopila, že rodiče dokážu přivést k sobě.

„Je ti moc špatně, vid... neboj, brzy to přejde,“ říkaly mi v různých variacích a uklidňovali tak hlavně sebe.

„Je to krásný,“ odpovídala jsem po pravdě a oni to přičítali vysoké teplotě. Za mým úsměvem nejspíš viděli blouznění.

V hlavě se mi usadila jednoduchá rovnice. Moje nemoc a bolest rovná se konec mlčení. Šance na návrat do vnitrozemí. Bylo to tak jednoduché, jako když se na okně spojují dešťové kapky.

Rodiče to nikdy nepochopili, zůstávali zaslepeni vlastním neštěstím. I když si zpětně uvědomuji, že všechna zdánlivě náhodná ríznutí kuchyňským nožem, popáleniny od žehličky či zvracení způsobené pitím teplé slané vody jsem dávkovala v příliš krátkých intervalech, nic jim nedošlo. Všechny nehody vnímali jako mou nešikovnost. Seznam nemocí duše by nejspíš obsahoval definici takového chování, zárodek budoucích, hlubších řezných ran zasazených vlastnímu tělu.

Stejnou metodu jsem používala v boji o blízkost a lásku i zkraje dospělosti, za vysokoškolských studií. Doufala jsem, že si kolapsovými stavy, ke kterým pravidelně vedlo mé hladovění a žízeň, usmírím kamarádky. Že má hospitalizace přiměje milence k návratu. Seskakovala jsem z vysokých zdí a padala za jízdy z kola s vidinou alespoň zlomeného zápěstí.

Navíc jsem měla pocit, že bolest mě přibližuje Bohu. Že prolamuje i jeho mlčení a netečnost. Dávala jsem mu tak najevo, jak moc ho potřebuji. Cítila jsem jeho útěchu v chladivých obkladech, tišících lécích a hojících se ranách.

Nikoho jsem nechtěla vydírat, i když to tak zvenčí mohlo vypadat. Trvalo roky, to už jsem měla vlastní rodinu, než jsem díky svému muži pochopila, že není nutné se zraňovat, abych si zasloužila lásku. A že o žádné zásluhy hlavně není třeba hrát. Prohlížel si staré jizvy, naslouchal příběhům, které každá z nich nesla. Přestala jsem je schovávat, postupně vybledly a on zůstal.

„Nepustím tě... nepustím se tě,“ říkává dodnes, když mě drží v objetí.

Porodila jsem dvě děti, kluka a děvče. Dnes jsou z nich školáci. Často se hádají, což mi nevadí. Pořád špatně snáším, když se jeden na druhého urazí a nemluví spolu. Už ale nepanikařím a vím, že je k řeči můžu přivést jinými způsoby, než je moje bolest. Ráda se dopouštím nejnemožnějších výchovných přešlapů; hodím mezi ně třeba hrst bonbonů a užívám si ten hlahol, pištění a melu, které nastanou.

Moje matka od nás nakonec odešla definitivně. Jedno ráno byla pryč, na stole zůstal jen dopis. Klidný, láskyplně vysvětlující, s adresou přítelkyně z dětství, na které jsem ji mohla navštívit. Otec po jeho přečtení chvíli seděl v křesle a beze slova mi jej předal. Potom odešel na zahradu ostríhat staré růže.

Za matkou jsem se vydala druhý den. Když otevřela dveře, dlouze jsme se objímaly. Trpělivě mi vysvětlila, že se potřebuje zbavit závislosti na alkoholu a čeká ji léčeni. A potom, snad, nový život, ve kterém se mnou samozřejmě počítá.

Definitivní rozpad rodiny jsem brala jako své selhání. Přestala jsem vyzývat vlastní bolest, už jsem si na prsty nelila vroucí vodu, netrhala jsem si nehty do krve. Moje rodinná léčba selhala.

Odvykáací kúru matka zvládla. Brzy po jejím ukončení potkala svého druhého muže, otěhotněla a porodila dvojčata. Začala jsem překážet, pochopitelně. Bylo mi čtrnáct a ona předpokládala, že mám své zájmy a už ji tak nepotřebuji. Potkávaly jsme se hlavně v sobotu večer, když si s manželem chtěli vyrazit do společnosti a já jsem přišla hlídat své maličké sourozence.

Většinu dospívání jsem trávila v našem starém domě. Nepřetržitě se jím nesla hudba nebo hlasy z rádia, jinak bych v něm nemohla být. Otec, sám nakonec chycený v pasti svého ticha, pronesl za den sotva pár vět. U muziky jsem usínala a rádio byl první bod, ke kterému jsem zamířila, když jsem ráno ještě za tmy vstávala.

Jedna věc se nezměnila a nejspíš ani nezmění. Stále nenávidím ticho. Proto teď, kdy už nemám co vyprávět a děti se vrátí ze školy až pozdě odpoledne, půjdu a pustím si cokoliv, co uvízlo v našem přehrávači. Protože to jediné můj muž, můj milovaný muž nedokázal. I když se tak snažil a já jsem díky němu našla cestu do svého vnitrozemí, nikdy mi neuměl vysvětlit, že ticho může být krásné. Že není jen to jedno, dusivé, které nenávidím jako rozpálenou žehličku, které nenávidím k smrti.

KAŠTANOVÉ LEDY

Jejich hlavy se k sobě blížily, aniž se poznaly. Hladinu rozrážely nesourodými tempy, každá ze své strany lomu. Jedna i druhá nesly nelibě, že vytouženou večerní samotu, dokreslovanou jen zvuky čerené vody, ruší další, cizí plavec. Pochopily těsně předtím, než změnily směr, aby se vyhnuly.

„Čau mami.“

„Ale... ahoj!“

Pár pohyby se přiblížily, začaly šlapat vodu. Dvě hlavy nad hladinou.

„Dobrá náhoda, co?“ prohodila dcera.

„To ano. Poplaveme?“

„Jo.“

Starší se jediným pohybem obrátila a udala směr. Její krev ji vodou následovala.

„Chodiš sem často?“

Matka se usmála. „Tohle léto skoro každý večer, když už je tu klid. A ty?“

„Letos podruhé... kecám, potřetí. Je to sem příjemná procházka. Voda je výborná, vid?“

„Výborná.“

Dělaly silná tempa, s živlem přirozeně splývaly. Mluvení je nevyčerpávalo; slova se zatopeným lomem nesla klidně.

„A jak se, mami, vlastně máš?“

„Dobře. Ano. A ty, Juli? Máš kruhy pod očima.“

„Horší noc.“

„Špatně spíš?“

„Někdy.“

Dalších padesát metrů mlčely, své pohyby ale mimoděk sladily. Sehrané štiky skrývající ostré zuby. Zrychlily a zamířily ke břehu, když ve stejný okamžik pocítily změnu tónu. Podvečerní šplouchání s úbytkem světla ztrácelo lehkost, kameny ztmavly. Lom se měnil v kulisu mrazivé pohádky.

„Dlouho jsem se neozvala, já vím. Promiň, mami.“

„Ani já ti často nevolám, nemusíš se omlouvat. Žijeme si každá to svoje.“

„Ale asi to není dobře, co? Jinak bysme se tu nepotkaly.“

„Dneska je to devatenáct let. Proto jsme obě tady.“

„A jo, sakra. No jo.“

Devatenáct let bez muže a otce. Tehdy šel k lomu, tři kilometry za město, v noci. Ponořen pod hladinou ještě žil. Právě tam se nakonec rozmyslel a neudělal, k čemu se rozhodl. Ještě neumřel.

Skrz chladivou vodu zažil něco, co ho zase vytáhlo na břeh a donutilo jít v mokrých šatech zpátky ke světlům sídliště. Síla živlu v něm zapálila všechny buňky, hystericky jako vřeštěcí diva zastavila nemocí odstartovaný odchod. Injekce bodnutá do srdce.

Nebo si jen vzpomněl na nespočet prosluněných dnů zaplněných dětským cákáním a pištěním, když se tělo